

Մ Ա Ն Ի Գ Ի Տ Ե Լ Ի Ք

ՄԱՅՐԱԿԱՆ ԴԱՍ

Հ. ԻՆՁ է Աստուած .

Պ. Աստուած է ամենակարող էակ մը, որ զմեզ, և երկինքն ու երկիրս ստեղծեր է, ու ամէն բան անով եղեր է :

Հ. Ուսկից է Աստուած .

Պ. Աստուած 'ի յաւիտենից է, որ ըսել է թէ ոչ սկիզբն ունեցեր է և ոչ ալ վերջ պիտի ունենայ . միշտ կար և միշտ ալ պիտի ըլլայ :

Հ. Հապա աս երկինքս ու երկիրը ի՞նչպէս է ղեր են .

Պ. Առաջ Աստուծմէ զատ բան մը չկար, երբ որ Աստուած ուզեց՝ ըսաւ որ ըլլան, ու մէկէն եղան անոնք :

Հ. Ի՞նչ բանէ եղան ասոնք .

Պ. Ոչնչէ . վասն զի բան մը չկար ուսկից առաջ դային . միայն Աստուծոյ խօսքովը եղան :

Հ. Ո՞րչափ ատենուան մէջ Աստուած ստեղծեց զասոնք .

Պ. Վէց օրուան մէջ :

ԱՐՁԱՆԱԳԻՐ ՅԱՐԱՅԻՆ ԳԵՂԵՑԻԿ

ՀԱՄԲՈՒՇ տուփից վերժահան՝ յովիտս Հայոց սիրասուն

Վարդ 'ի շուշանս փթթեցոյց արի Արայն Գեղեցիկ :

ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ԳԻՏԵԼԻՔ

Ե-բողոյի ու Աբելիոյի գրառանց համառօտ վիճակագրութիւնը :

ԵՐԻՈՊԱՅԻ այն հասարակաց գրատունները, որոնց մէջ 10,000 հատորէն աւելի գիրք կայ, 383 հատ են . ասոնցմէ 107ը Գաղղիա է, 41ը Աւստրիոյ տէրութեան տակ, 30ը Պրուշի մէջ, 28ը Մեծն Բրիտանիա, Իռլանտա ու Մալթա, 17ը Սպանիա, 15ը Հոլովմայ տէրութեան մէջ, 14ը Պելճիա, 13ը Զուլիցերի, 12ը Ռուսաստան, 12ը Պալեւրա, 9ը Թուրքանա, 9ը Սարտենիա, 8ը Շուէտ, 7ը Նափոլի ու Սիկիլիա, 7ը Փորթուկալ, 5ը Հոլանտա, 5ը Տանիմարքա, 5ը Սաքսոնիա, 4ը Պատի մեծ դքսութեան մէջ, 4ը Հէսի մեծ դքսութեան մէջ, 3ը Վիրթեմպերկ, 3 ալ Աննովերի տէրութեան մէջ, ուրիշ 26 ալ Գերմանիոյ միացած մանր տէրութիւններուն մէջ են :

Եւրոպայի մէջ ամենէն ճոխ գրատունը Փարիզու ազգային գրատունն է, որուն մէջ գրեթէ 900,000 հատոր սպած գիրք կայ և 80,000 ալ ձեռագիր . իսկ մանր գրութեան տէրութիւն չկայ : Ասոր ետեւէն իրենց ճոխութեանը կողմանէ կար

գաւ կուգան Միւնիքի, Պէտերսբ, Փեթրպուրկի, Քոփէնհագի ու Լոնտոնի գրատունները : — Հասարակաց գրատուններուն մէջ ամենէն հիներն են Վեննայի գրատունը (1440), Վենետիկի սրբոյն Մարկոսի գրատունը (1468), Ֆրանքֆորթի գրատունը (1484), Համպուրկի գրատունը (1529), Սթրազպուրկինը (1531), Աւսպուրկինը (1537), Պէռնայինն ու Ճինեւայինը (1551), Պալինը (1564) : Փարիզու ազգային գրատունը 1595ին կանգնեցաւ և 1737ին հասարակաց եղաւ : Ասոր մէջ 1790ին 200,000 հատոր գիրք կար, խոսվութեան ատեն 400,000 հատոր ալ վրան աւելցաւ : — Այս գրատուններուն վրայ պէտք է աւելցնենք նաև համալսարաններու գրատուններն ալ, որոնց մէջ ամենէն հինը Թուրինինն (1436) ու Քէյմպրիճինն (1484) է, և ամենէն ճոխը Կէօթիկէնին 360,000 հատոր, Պրեզլաւին 250,000 հատոր, Օքսֆորդին 218,000 հատոր, Թուպինկային 200,000 ու Միւնիքին 200,000 է :

Ասոնց մէջ ամենէն անուանին է Վենետիկի տէրութեան դիւանը, որուն գրութեանը հատոր կազմելով 2 միլիոնէն աւելի կ'ըլլայ :

Եւրոպայի բոլոր գրատանց մէջ եղած գրոց գուժարը, դուրս ձգելով այն գրատունները որ 10,000 հատորէն պակաս ունին, ամէնը մէկտեղ գրեթէ 20,012,735 հատոր կ'ըլլայ :

Գանք հիմայ Ամերիկայի գրատուններուն : Յայտնի է որ ասոնց մէջէն ամենէն ճոխը Միացեալ Նահանգներունը պիտի ըլլայ, ան ալ Եւրոպայիններուն քով բան չէ . բայց 'ի վերայ այսր ամենայնի այս վերջի տարիներս այն տեղուանքի գրատուններն ալ կամաց կամաց հարստանալու վրայ են, և գրքի սերը ամէն վիճակի ժողովրդեան մէջ ալ օրէ օր տարածուելու վրայ է : Այն կողմի գրատուններուն մէջ ամենէն ճոխը Փիլադելֆիայինն է, որուն մէջ 55,000 հատոր կայ . ետքէն Պոսթընին, 35,000 հատոր . Նոր Եորքինը, 30,000 . Ուոշինկիթինը, 28,000 հատոր, և Ճէօրձթաունինը կամ Գէորգիա քաղաքինը, 25,000 հատոր : Իսկ Մասաչուսէթս երկրին հարվարտ քաղաքին համալսարանին մէջ 68,500 հատոր կայ :

Հ Ա Ն Ե Լ Ո Ւ Կ

ԿԱՅՐ ու չրկայր, չրկայր ու կայր, Երնաւ զամէնքն անհայր անմայր, Ինքն էր մեռեալ նախ քան զաշխարհ, Նա ոչ ապրած է ոչ մեռեալ :

ԱՊՐԻԼԻ ՀԱՆԵԼՈՒԿԸ ԻՐ՝ ԿԵՍ :